

Stjórnarseta – hvað (ef eitthvað) hefur breyst?

Friðrik Már Baldursson
Háskólinn í Reykjavík

Innlegg á morgunverðarfundum hjá Deloitte

29. nóvember 2012

Reynsla (m.a.)

- Formaður stjórnar Landsnets hf. 2009-2011
 - Dótturfélag Landsvirkjunar
 - Lög nr. 2/1995 (Lög um hlutafélög)
 - Lög nr. 65/2003 (Raforkulög)
- Formaður stjórnar Hafrannsóknastofnunarinnar 2002-2011
 - Lög nr. 64/1965 (Lög um rannsóknir í þágu atvinnuveganna)
- Stjórnarformaður Fjarskiptasjóðs 2006-2008
 - Lög nr. 132/2005 (Lög um Fjarskiptasjóð)
- Varaformaður stjórnar Símans hf. 2002-2006
 - Lög nr. 2/1995 (Lög um hlutafélög)

Óháður stjórnarmaður

Ættu stjórnir að líta á hlutverk sitt með öðrum hætti nú en fyrir fimm árum?

- Leiðbeiningar um stjórnarhætti eru ítarlegri
 - Meiri kröfur til stjórnenda og stjórnarmanna
 - Samfélagsleg ábyrgð
- En stjórnir sem fylgdu fyrri útgáfum (1. útgáfa 2004, endursk. 2005) hefðu framfylgt ágætum stjórnarháttum
 - Útgefendum skráðra verðbréfa bar að fylgja leiðbeiningum Ví eða skýra ella
- Úr inngangi að endurskoðuðum leiðbeiningum 2009:
 - “Viðtökur við leiðbeiningum um góða stjórnarhætti ollu nokkrum vonbrigðum. Því miður má segja að ófarir undanfarinna missera bendi til brotalama í stjórnarháttum margra fyrirtækja, bæði héraðs og erlendis.”

Lög um hlutafélög og lög um ársreikninga

- Breytingar 2010 festu ítarleg ákvæði um starfskjarastefnu gagnvart æðstu stjórnendum í lög en breyttu að öðru leyti litlu varðandi stjórnarhætti
- Settu stjórnir hlutafélaga í beinni eða óbeinni eigu ríkisins í ópolandi stöðu með því að taka ákvörðunarvald um laun og önnur kjör forstjóra af stjórn
- Lög um ársreikninga: víðtæk skylda til að skipa endurskoðunarnefndir
- Það er því enn að mestu í valdi félaga að ákveða að hve miklu leyti þau fylgja góðum stjórnarháttum
- Lausleg skoðun á heimasíðum nokkurra félaga leiddi ekki í ljós mikla opinbera áherslu á góða stjórnarhætti
 - segir auðvitað ekkert til um stjórnarhættina í reynd

Mín (takmarkaða) reynsla

- Viðhorf gagnvart mikilvægi góðra stjórnarháttanna hafa breyst
- Man ekki til að leiðbeiningar um góða stjórnarhætti hafi verið mikið ræddar fyrir nokkrum árum ...
- ... né heldur ákvæði hlutafélagalaga um skyldur og ábyrgð stjórnna
 - Tek fram að þetta þýðir ekki að stjórnarhættirnir hafi verið slæmir!
- Breytt á síðustu árum
 - Meiri formfesta og vitund um ábyrgð og lagalegar skyldur
 - Meira sjálfstæði stjórnar gagnvart forstjóra
 - Eftirlitshlutverkið tekið af meiri festu

Nokkur atriði að lokum

- Leiðbeiningar um góða stjórnarhætti geta verið mjög gagnlegar
- En það þarf að fylgja þeim!
- Mér er ekki kunnugt um að það hafi verið rannsakað skipulega hvort breytingar hafi orðið á
- Aðhald endurskoðenda og Kauphallarinnar mjög mikilvægt
- Einkageirinn hefur unnið góða heimavinnu – hvað með opinbera geirann?

